

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.		
Fél évre . . . 5 " — "	Fél évre . . . 8 " — "		
Negyed évre . . . 2 " — "	Negyed évre . . . 4 " — "		
Egy óra . . . 1 " — "	Egy óra . . . 1 " — 70 "		
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK IÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **Ifj. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

A brémai levél.

Baross Károly publicista, közigazdász megható levelet irt a tenger mellől, a híres brémai kikötőből. A magyarságra emlékeztető ez a kikötő. A magyar nép dolgos tizezeit e helyről szállítják a kormos füstöt okádó gőzhajók a tengerentúlra, Amerikába.

Baross Károly Brémában időzvé, módot talált arra, hogy az egyik híres kivándorlási ügynökség irodája körül gyökeres származású szegény magyar kivándorlókkal, többek között borsodmegyei kivándorlókkal is beszélhetett. Ezen beszélgetését foglalta levélbe, mely a »M-g«-ban vezető helyen meg is jelent, melynél megindítóbb sorokat rég olvastunk. Kell, hogy a szívet tépdesse minden becsületes magyarnak, midőn az egyszerű földmives nép a tenger partján állva bucsúüzenetét küldi távoli hazájának, kedveseinek.

— Megyek, mondá az egyik öreg magyar paraszt. Sok a terhe kevesecske földemnek. Nagy a családom. Szorít az adóért az állam, az uzsora kamatért az uzsorás . . . De még a családnak is élni kell. Megyek hát ki Amerikába. Sok munkás ember gyarapított ott vagyont s akkor itthon a

földemet talán tisztázhatom, sőt barázdáimat szaporíthatom is . . .

És többen nyilatkoztak így Baross előtt szegény kivándorló magyarok, a kiket a tengerentúlra hajt ki a magyarföld iránt érzett nagy érzésük. Idegenbe bujdosnak verejtéküket hullatni, testüket, lelküket senyveszteni, csak hogy itthon az imádott hazai földjüket megtarthassák, esetleg — ritka szerencse esetén — gyarapíthassák is. Ennél mélyebb szeretetet már lehetetlen is elképzelni az édes anyaföld, a hazai föld iránt, milyen a magyar parasztság szeretete s az illetékes köröknek a hazaárulással egyforma súlyos büne, hogy a magyar parasztság ezen csodaerős nagy földszeretetét anyagi támogatás, erkölcsi vezetés által nem hogy szilárdítanak, sőt eltűrik, hogy ily nagy erő, ily nemes szeretet a csalódások között idegenben forgácsolódjék szét.

A magyar nemzeti politikusoknak pártkülönbség nélkül arra kell törekedni, hogy a parasztság helyzetén könnyítvén, a hazai föld ezen csodaerős munkáit és kedveseit itthon tarthassuk, nagy szeretetüket, aczélerős izmaikat itthon kamatoztassuk, biztosítván ezen kedves véreinknek az éleltesi, gyarapodási biztos feltételeket, hisz a

jómódu parasztsztyály az ország függetlenségének az alapja; de másrészt kérélhetetlenül irtani kell mindea oly alattomos, vagy nyiltan pusztító okot, mely miatt a szegény magyar testvérek kénytelenek a tengeren túl keresni a jobb jövőt . . . Azt a hömpölygő, külhoni idegen elődi szemetet pedig, mely közel évtized óta fertőzteti s lepi be — mind beljebb-beljebb terjedve — a magyar földet, kérélhetetlenül vissza kell seprűzni már a határnál, mert az édes magyar testvérek kivándorlásának az idegen, lelketlen, elődö bevándorlók is okai . . . És beteljesedni látszik a nemzeti költő jóslata: „Mint oldott kéve széthull nemzetünk.“

Ifjabb Móricz Pál.

Debreczeni kiállítás.

(Jelentés az E. K. E. debreczeni kiállításáról.)

Az „Erdélyben“ jelent meg ezen a debreczeni közönség áldozatkészségét és hazafiságát is közelről érintő czikk.

A mi nehezen megmozdítható, nehezen felmelegíthető közönségünk újra bizonyította, hogy akar is, tud is lelkesülni a jóért, szépért és nemesért. Hogy megértette és átérzte az Erdélyi Kárpát-Egyesület hazafias törekvéseit. Hogy kész támogatni az egyesület üdvös munkáját a nemzeti

Hóditás kolomppal.

Azt már tudjuk, hogy sippal és trombitával meghóditottak egy várost. Meg vagyon írva ugyanis a szentírásban, hogy Jerichót a zsidók sippal és trombitaharagással vették be. Azt azonban még nem hallottuk, hogy kolompolással egy talpalatnyi földet is elfoglaltak volna. Legalább a világ egy nemzetének a históriája se emlékezik meg erről.

Szinte sejtem, hogy valamennyi olvasó így fog beszélni, ha elolvassa a czimet — tessék azonban végig olvasni az alább irtakat is és megtudja mindenki, hogy kolomppal is be lehet venni nemcsak egy várost, de egy egész országot, egész földrészt.

A dolog így történt.

Egy jóra való magyar uri ember (az igazi nevét elhallgatom), Benedek Gábor nagyszabású utazást tett keleten.

Bejárta Törökországot, Macedoniát, Görögországot, sőt Kis-Ázsiát is. Nemesak mulatságból utazott, hanem komoly tapasztalatgyűjtés céljából is.

Egy szép napon kísétált valamelyik török falu határába. Szép czédruerdő feködt ott, az erdő szélén pedig, ameddig a szem ellátott, selymesfüvű kövér legelő.

A legelő kövér fűvét jókora juhnyáj harapdálta, amelynek pásztora élénk beszélgetésbe volt merülve egy másik pástoremberrel.

Benedek Gábor közelebb lépett hozzájuk s rövid pár percz múlva kivette a beszélgetésből, hogy az istenfelő törökök egy kolompra alkudoznak egymás közt.

Az egyik megesörgette a kolompot:

— Nos, Mehmed komám, akarod ötven piasztérért? Ne sokat gondolkozzál, mert kevés az időm.

A másik megvakarta a füle tövét:

— Isten látja lelkemet, édes pajtásom, nincs több pénzem negyvenöt piasztérnél, ha annyiért ideadod jó. Mindjárt ki is fizetem.

A másik tagadólag rázta fejét s csak ennyit mondott:

— Annyiért még az apámnak se adom. Ezzel megfordult és sietve eltávozott.

Benedek Gábor majdnem sóbálványnyá meredt e szavak hallatára. Egy tisztességes új kolompnak az ára 50—60 kr. és ime, itt 3—4 forintot kérnek egy rozsdás kolompért.

Kiváncsi volt az okára, azért beszédbe ereszkedett a pástorrall.

A szóbeszéd közben megtudta, hogy

bizony nincs a dologban semmi boszorkányság. Azon a vidéken a kolomp nagyon drága, mert hát egész Törökországban nincs egy kolompkészítő se.

— Látod, jó uram, háromszáz birkám van s nincs még a vezérkosnak nyakán se kolomp — szólt sóhajva a jámbor török.

Benedek Gábor nem szólt egy szót sem, hanem elgondolkozott. Eszébe jutott neki, hogy otthon az ő kis városkájában, a gömörmegeyi Jolsván lakik vagy tizenöt kolompkészítő, akiknek borzasztó módon rosszul megy a mestersége. Mondom, eszébe jutott ez és elkezdett tervezni, — nem lehetne-e az ott készült kolompokat elhozni ide és potom 40—50 krajczár helyett a duplájáért eladni.

Elkezdett számíthatni; beszélt egy odaváló kereskedővel is és amint hazaért utazásából, első dolga volt magához hivatni Kalapács Máté uramat, a kolompkészítő czéh atyamesterét.

— Tudja-e miért hívtam?

— Nem én, nagyságos uram.

— Tizezer kolompra volna szükségem.

Kalapács Máténak tátva maradt a szája s elkezdett csendesen nevetni.

— Tréfál a nagyságos ur.

— Nem én, komolyan beszélek.

jellegeben és a lételeben fenyegetett szegény, nyomorgó erdélyi véreink javára, megtartására és boldogítására. Mert én megvagyok győződve, hogy a rövid tartamu debreczeni kiállítás sikerét nem csupán az ott bemutatott háziipari czikkek képzésében megnyilatkozó finom izlésnek, nem csupán azok olcsóságának kell tulajdonitanunk; de része van a sikerben annak a nagy erkölcsi erőnek is, a melyet az E. K. E. lobogójára írott eszme tartalmaz, a melyet az E. K. E. képvisel s a melynek hatása elől nem zárkozhatik el egyetlen igaz magyar sziv.

Kétségtelen, hogy a kiállításon sokkal többet is eladhattunk volna, ha az egyesületnek hosszabb ideje van a kiállítás előkészítésére; ha nagyobb készlet felett rendelkezik. De hát ezt a hiányát a próbavásárnak bőven pótolták az után rendelések, a mint ezt alul látni fogjuk. Kedvezőtlenül befolyásolta üzleti körünket egyébként az a körülmény is, hogy pár nappal a mi kiállításunk megnyitása után egy bánfi-hunyadi nő a hazafiaság és önzetlenség czégre alatt kalotaszegi varrottasokból egy piac-utcai előkelő butorkereskedésben kiállítást rendezett. A Szentgyörgynapi nagy vásár hozta-e őt ide, vagy az E. K. E. sikerrel kecsegtető vállalkozásának Kolozsvárra is elhatott híre: én nem tudom. Ő a megmondhatója, Való dolog, hogy ennek az ok nélküli versenynek éppen azok vállalták karát, a kiknek az E. K. E. segíteni óhajt. Azok a szegény magyar asszonyok és lányok, a kik heteken keresztül dolgoznak, szemrontó, testölő munkával egy-egy szép varrottason. Az E. K. E. tisztességes uton igyekszik értékesíteni fáradságuk gyümölcsét. Nem követel jutalékot a közvetítésért. Azután közbelépnek magánvállalkozók, a kik bármiként hangoztassák is könnyen lángra lobbanó ujságírók segítségével, hogy ők pusztán hazafias buzgalomból járnak, kelnek, költsenek, — mégis nehéz elhinni, hogy valami anyagi hasznát is vennék az efféle vállalkozásnak. Ők alkuszának és engedik hogy a közönség is alkudjék. Ez által oly annyira lenyomják

a hosszú, fáradságos munka árát, hogy lehetetlen úgy megfizetni a szegény kalotaszegi nép idejét és munkájának árát. Erre a következtetésre engemet nem annyira az erdélyi háziipart üzök iránt érzett jóakarata, mint inkább a józan ésszel való gondolkodás vezetett. Legkevésbé pedig az irigység azok iránt, a kik dicsőséget és anyagi hasznot egyformán aratnak a megszorult, együgyű köznép verejtékes munkájának közvetítésével. Ha pedig nem így van, a hogy én magamban elképzelem, ha én többre becsülöm egy selyemmel kivarott lengyoles futó vagy terítő elkészítését, mint a menyit az voltaképen megér; ha olcsóbban árusítva is, — segítve van a kalotaszegiek szegénységén: akkor, de csakis akkor hadd támadjanak minél több Farkas Gizellák és hadd szaporodjanak ebben az anyagias, minden nemes ideált kiveszni engedő korban az áldozatkész, a közjót önzetlenül szolgáló egyének. Hiszen ujabbán alig látjuk Gyarmathy Zsigáné urnót az általa felgyújtott oltárnál. Miért vonult vissza? Belefáradt-e a nemes küzdelembe vagy talán valami elkedvelletette?

A mi a debreczeni kiállítást illeti, annak eredményéről ezeket jelenthetem: Eladásra összesen 126 darab varrottast, szöttest, himzést- butordarabot s egyéb apróságot vettem át, 1103 kor. 05 fill. értékben. Elkelt pedig 99 darab, 607 kor. 55 fill. értékben, megmaradt 27 czikk, melyek 495 kor. 50 fillért érnek.

Az eladottakon kívül jóval nagyobb összeget képviselnek a megrendelések. Leginkább a körösfői butorokat kedvelték meg. Előjegyeztünk 37 drb. hat- és négyszögletű asztalt, köztük ebédülő asztalt is; 80 darab kisebb-nagyobb széket, 34 darab számolyt, 1 ladát, 3 fogast, 20 kisebb-nagyobb kesztyű-dobozt. Ezeknek értéke 914 kor. 20 fill. Megrendeltek továbbá 5 varrottast, 14 terítőt, 2 szőnyeget és csergét és 7 kisebb famunkát. A varrottas asztalfutók 141. a szöttesek és himzések 162 koronát vagyis az összes megrendelés 1218 koronát képvisel.

Zoltai Lajos.

az E. K. E. debreczeni ügyvivője.

— Tizezer kolompot tíz év alatt se tudunk, ahányan vagyunk, eladni — felelt sóhajtván Kalapács Máté.

— Hát elkészíteni mennyi idő alatt bírnának?

Kalapács gondolkozott egy kicsit:

— Hat, ha összeállnánk mind a tizenötön, akkor egy félesztendő alatt megcsináljuk.

— No hát, tudja mit, Kalapács barátom, én leteszek a polgármester kezébe ötezer forintot Minden elkészült kolompért kapnak maguk 50 krajczárt, a többit megtudják, ha készen lesznek vele. De előre kikötöm, hogy félesztendő alatt készen legyenek.

Kalapács Máté azzal a meggyőződéssel ment haza, hogy Benedek Gábor nagyságos ur tisztára megholondult, de másnap már kaptak a polgármestertől is írást, hogy sies senek a kolompokkal, a pénz nála már te van téve.

Mit volt mit csinálni, a kolompkészítők neki fogtak és diktum-faktum, 10.000 kolomp öt hónap alatt készen volt. Egyik szebb hangu, mint a másik. Benedek Gábor vasutra rakatta s leküldte Törökországba.

Még olyan sokadalmat nem láttak a ruszesuki vásáron, mint mikor ezt a 10.000 kolompot pirczra vitték. A jámbor muzulmánok még a sätort is majd szétszedték, ahol ki volt rakva, el is kelt hamarosan mind a 10.000.

De a jolsvai kolompkészítők se tartották már bolondnak Benedek Gábort, mikor a dolog nyitját megtudták. És okulva a tapasztalatokon, kimondották, hogy ezentul mindig közösen dolgoznak, mert csak így állithatnak elő nagy mennyiségben. A haszna meg is van. Olyan árt kapnak kolompjukért, amilyenről álmodni se mertek eddig. Ithoni vevővel lóhátról beszélnek — mit nekik egykét kolomp, mikor ők százával adhatják el egyszerre.

És azóta eltűntek ám a jolsvai kolompok utcájából a szalmatetős viskók, takaros cserépfedelű házak mosolyognak felénk.

Aki nem hiszi, nézze meg.

Ez a kolomphódítás története. Ma már az egész kelet legelésző juhnyája magyar kolomp szavára hallgat. A magyar kolomp meghódította az egész keletet.

Azt kérdelem már most, édes atyámiai, nem lehetne-e ugyanigy meghódítani az egész Európát, meghódítani a magyar gyümölcsesell, borral, szőlővel, vagy mással, a mi nekünk sok és jó van, más nemzetnek pedig nincs?

Dehogy nem. Nem kellene hozzá egyéb, mint egy kis összetartás, egy kis szövetekezés, — akarom mondani egy kis jóakarata.

A hajdukról. *)

S z a b a d H a j d u czikkeit ezen lapban mindig élvezettel olvastam. Igen mert dicséri és szereti a magyar fajt. Szeretem az ilyen embereket. Egyáltalában nem osztom azok nézetét, kik a tulzó fajszeretetet megróják. Mert ismerek már pár nemzetet személyes érintkezés útján. Voltam többek közt egy olyan nemzet körében, mely jelenleg Európa közepén uralkodó állást foglal el. Azért említem fel, mert tulzóbb fajszeretetet én még egy nemzetnél sem láttam, mint ezen nemzetnél: a porosznál.

Jaj annak a nemzetnek, mely nem a maga fajt szereti legjobban s a mely nem a magáét tartja elsőnek az összes nemzetek közt. Az igazi nagy nemzet minden egyes tagja, apraja nagyja az erős fajszeretettel tűnik ki. Meg van győződve, hogy az ő nemzete az első az egész világon. A francia mindig első nemzetnek tartotta magát és la grande nation névvel tüntette ki önmagát. Így tartja magát első nemzetnek a porosz is, a mely nemzet meg van győződve, sőt lapjaik nyíltan is hirdetik, hogy egész Európa a németeké lesz nem sokára.

Ilyennek szeretném látni én is a magyart! Bár állana a magyar első helyen azon nemzetek között, melyek legelsőnek tartják magukat! Nem, mi nem így teszünk, mi becsméljük önmagunkat, mintha csak nem volna elég más ócsárlónk!

S z a b a d H a j d u azonban nem így tesz. Ő szereti fajtát erősen és elsőnek tartja a magyart. Szereti a hajdut is, mint a ki — ha nem csalódom — maga is hajdu ivadék. Épen ezért a napokban ezen lap hasábjain megjelent tárczacikkemhez megjegyezte, hogy „a hajdu sem vérevel, sem pénzével nem adózott soha szivesen a németnek, fizette az adót, mert exequálták, adott katonát, mert kötéllal fogták.“ Nem polemizálni akarok itt erről, mert hiszen nem olyan nagyon emeltem én ki abban a tárcza cikkben, hogy a „szivesség“ a német iránt oly nagy és őszinte volt, csak annyit mondtam, hogy „fizette úgy a pénz mint a véradót t u r e l m e s e n“ és hogy a trón iránti hűséget mindig igyeke-

*) Barcsa János tanárnak, ki a hajduk történetének kutatásával sikeresen, elismerésre méltó módon foglalkozott, szives örömet közöljü ezen szép cikkét. Örvendünk, hogy megjegyzésünkkel alkalmat adtunk ennek a megírására. Örvendünk efelett is, hogy a hajduk erkölcsait, virtusait illetőleg egy véleményre jutottunk a derék Barcsa tanárral. Mert soha sem volt valami mély az a hajdu-német barátság, gróf Mikó „Erdélyi történeti adatok“ I. kötetében, — „a híres B á s t a György császári szövetséges hajduiról olvasható az egykoru, a németpártról szakadt panasz: „a [hajduk] németeken semmit sem adnak vala, sőt böcsztelenül bántak vala vélek: szidalmazván, a süveget kiragadták a német fejéről és belefuttak, és a földhöz puffantották; és esmét egynek a nyálábót a hátán-e, vagy a lova hátán felgyújtották, és azt nevelték, mint égett...“ Szóval nem volt biz ott mit dicsekedni a németnek a hajduk barátságával, ha mindjárt hasznát látták is a hajdu fegyverek súlyának... A mi a kötéllal való „katona fogást“ illeti: érdemes előjáró uraimék mindig megtudták a határvonalat vonni a „jó gazda“ vagy a szegény zsöllér fia közt, ehhez képest tehát változhatott, sőt változott is annak a „szelid nyomásnak“ a sulya. Egyébként abban igaza van Barcsa tanárnak, hogy a hajdut nem riasztotta vissza soha a hadi-veszedelem. Ezt mi sem tagadtuk, leginkább a németek iránti nagy barátság ellen tettünk megjegyzést, örvendvén, hogy alkalmat adtunk Barcsa tanárnak, a hajduk története buzgó kutatójának czikke megírására.

Szabad Hajdu.

zett kifejezésre juttatni. (Természetesen nem gondolhattam itt azon esetekre, a mikor a fenyegetett alkotmányt kellett védeni, a mikor azután a hajdu megmutatta a Boesky által végrendeletében szívére kötött feladatot igyekszik betölteni.)

A hajdu, mint katona tünt fel eleitől fogva. Származása a magyar faj előharcosává tette volna, ha a magyar nemesség, mely akkor egyedül képviselte a nemzetet, halálos ellensége nem lett volna. A magyar nemesség a helyett hogy felkarolta volna ezen igazi magyar fajt, kegyetlen törvényeket hozott ellene, ezek kiirtását országos törvényekkel akarta keresztül vinni. A hajdu szívesen fogott volna fegyvert a magyar nemessel együtt az osztrákok ellen már a XVI. és XVII. században is, de tehetetlensége, ha a büszke magyar nemes nem fogadta el az üldözött hajdu béke jobbát. A nemesség nem akarta a hontalan hajduval megosztani az osztrák kormány lerázásának dicsőségét, inkább nyögött az alatt továbbra ő is.

A bécsi kormány ellenben alkalmas szövetségesnek találta a hajdut a nemesség ellen.

Igy került a hajdu a bécsi kormány szolgálatába! Igy hajtotta a nemesség önmaga ezen tiszta magyar származású és vitéz katonaságot az idegen osztrák hatalom karjaiba, mely csakugyan alkalmazta azon mondatot, melyet már I. Ferdinándnak tulajdonítanak, de mások szerint Basta adta volna ezen tanácsot Rudolfnak: „ebet ebbel maratok.“

A bécsi kormány csakhamar felismerte a hajduk katonai értékét, védelmébe vette őket, foglalkozást adott nekik és fegyverhez szoktatta őket. A XVI. század végén tehát német vezérek alatt szolgáltak.

Könnyen érhető, hogy ezen sok háború alatt a hajduk nagyon elszaporodtak, de tömegesen is pusztultak el, mert ugy a török, mint a magyar egyformán irtotta a német szolgálatában álló hajdukat. Szörnyű kegyetlenséggel bánt el velök mindenki, a kinek hatalmába kerültek és egyes török bégek országos hirre vergődtek a hajduk iránti kegyetlenségükkel. Némelyek a fogolyként tett hajdut eleve megnyuzatták, vagy két fához köttették, melyeket földig hajlitottak, hogy a közük köztött hajdu teste ketté szakadjon. Mások a holtra gyötört foglyot üres hordóba dobálták, mely hegyes szeggel volt kiverve.

A hajduk természetesen hasznót hasonlival viszonyoztak és a mikor egy ilyen bég a kezökbe került, válogatott kinzással végezték ki. Egy gerendára köttették, minden egyes fogát külön kitörték vagy kihuzták, hosszú szakállát szálsként kitepték és minden csontját összetörték.

Jött azonban egy nagy forduló pont a hajduk életében!

A magyar alkotmányért és vallásszabadságért fegyvert ragadó Boesky Istvánnak sikerült a hajdukat visszanyerni a magyar ügynek. Boesky tette az eddig a német szolgálatában állott hajdut, a magát mindig hősnek bizonyított katonát, a magyar alkotmány és vallásszabadság hatalmas védőjévé és biztosítójává!

Azt hiszem, hogy Szabad Hajdu is ilyennek ismeri a hajdut. De kérdem, hogy 1813-ban is ilyen viszonyban volt-e a hajdu az osztrák kormányval? A szathmári békével bezárult a magyar önvédelmi harcoknak a XVII. században még oly gazdag sorozata. Uralkodó s nemzet anyira amennyire megértették egymást. A Napoleon ellen folytatott háborúk alatt sem látta szükségét a nemzet annak, hogy fegyvert fogjon az osztrákok ellen. Ha tehát akkor az osztrák császár fegyverre szállította a hajdut Napo-

leon ellen, ez a dicsőségért élni halni kész faj szívesen ment a francia háborúba. Ez volt akkor az egész nemzet közmegegyezése is. Elégé bizonyítja ezt azon körülmény, hogy soha jobb alkalom nem lett volna a Habsburgház uralmának megbuktatására, mint épen akkor, a mikor Napoleon Schönbrunnban ütötte fel főhadiszállását és onnan becsátott ki felhívást a magyarokhoz, hogy tegyék le a Habsburgokat és gyűljenek össze Rákoson és válasszanak nemzeti királyt! És mit felelt erre a nemzet. Azt, hogy az insurrectio ott volt Győrnél, s ha vereséget szenvedett is, de legalább kifejezte, hogy Napoleon kalandos politikájának nem akar eszköze lenni. Nem csodálkozhatunk tehát, ha a hajdu minden hazafiúi aggodalom nélkül segítette a császárt Napoleon ellen.

Hogy ezt minden kényszerítés nélkül tette, könnyű bebizonyítani. Sehol nem találtam sem a Hajdu kerület sem a Nánás város levéltárában adatot arra, hogy a katonát „kötéssel fogták volna. A hajdu hagyomány az volt, hogy a katonáskodás alól nem illik kibujni. Míg az ország más megyéiben kötéssel fogták a katonát, a Hajdu kerületben az sohasem történt meg. Sőt a kerületi kapitányhoz az egyes toborzások alkalmával intézett jelentések, melyek a nánási levéltárban meg vannak, mindig azzal számolnak be még a francia háborúk alatt is, hogy „az ujonczok feles számmal jelentkeztek.“

Utánna kérdeztem öreg emberektől, hogy nem nagyítás-e ez a jelentés. Ugy tettem azután a kérdést, hogy az előjárók nem használtak-e némileg szelid nyomást az ifjakra, hogy álljanak be katonáknak. Az egybehangzó válasz az volt és pedig olyan emberek részéről, akik 1848 előtt még a közügyekhez közel állottak, hogy igen is néha volt szelid nyomás, mely azonban csak abban állott, hogy a beállani vonakodó legény apját felhívták, hogy parancsoljon rá fiára, hogy álljon be katonának. Az apa ráparancsolt fiára, a fiu pedig beállott és nem bujdosott el úgy, amint azt más megye fiatal-sága tette, amennyiben a kötéllel fogás elől hónapokon át bujdosott kint az erdőn és mezőkön és sok esetben betyár lett belőle.

Azt hiszem, hogy ezzel a tényeknek megfelelő néhány adattal Szabad Hajdu azon vádját, hogy téves hitben vagyok a hajduk alap erkölcséről, elfogja ejteni, amennyiben én azt hiszem, hogy én is Szabad Hajdu véleményén vagyok a hajduk erkölcséről és igaz hazafiságát illetőleg.

Szabad Hajdut pedig igazi magyaros felfogásában tartsa meg az Isten sokáig, hogy mint a sajtó egyik hü munkása még sokáig ápolja olvasóközönsége szívében az igazi fajszeretetet.

H. Nánás.

Barcsa János.

Délutáni levél.

Egy tanár könyvéről.

Most hogy Devett bur tábornokot ünnepli Budapest népe, egy ugynevezett szürketanár kedves emléke s arcza lebben emlékembe. Bizalmas körben „vén bur“-nak neveztük ezt a kemény embert. Hegedüs Pál szegedi főreáliskolai tanárt, író, a ki disze a magyar tanári karnak, akinél magyarosabb szívű, érzésű oktatója nincsen is a magyar ifjuságnak, legfeljebb csak olyanok kerülhetnek. A „bur“ nevet egy könyve által érdemelte ki, a „Délafrikai kérdé-

szimü müve ez, mely a Budapesti Szemlének különnyomata, melynél alaposabban, szélesebb látkörrel, a kulisszák mögé is bevilágítva, bámulatos sok oldalussal, tudással és cziczomázatlan tömör magyar nyelven más müben, legalább magyar müben, nem tárgyalták még a „Délafrikai“ kérdést. Csak egy a baja, hogy Hegedüs tanár „magyar nyelven“ jelentette meg. A szakkörök, néhány lelkiösmeretesebb ujság elősmerték, elősmerek ugyan a könyv ritka nagy becsét, hogy első rangu forrás és tanulmány a burokról írott gazdag irodalomban, azonban az érdemes magyar olvasóközönség legfeljebb csak akkor érdeklődött volna e derék magyar mü után, — ha azt valami idegen nyelvről fordították volna vissza magyarra. . . . Bámulatos ez a mi közönségünk, kielégíti az ujságok zürzavaros, a legtöbb esetben szemenszedettebbnél-szemenszedettebb hazug angol eredetűhaditudósítása. Ezek után számosan hiszik és vallják, hogy mint a tenyerüket ösmerek a délafrikai véráztatott mezőket és e küzdéseknek a rugóit; már pedig hogy mi az oka, hogy az angolok a burok fölött soha erőt nem vehetnek, azt valójában és bámulatosan a Hegedüs Pál tanár „Délafrikai kérdés“ czimü könyve tárja elénk, melynek az iskolák, egyletek, kaszinók könyvtárából nem szabad volna hiányozni s mely becses mü a Franklin-társaságnál rendelhető meg. Mi is méltatni fogjuk. Mert ha egy-egy silány szindarabról, bájos színészről tunikájáról, nyegle színészről hasábot, tárczákat irnak a lapok, ekkor talán a komoly irodalmi munkás is érdemel annyit, hogy a figyelmet művére felhívjuk, az elismerést iránta kifejessük?

Most hogy Devett bur tábornokot vendégként ünnepli Budapest népe, (sajnálom, hogy nem Debreczen is) egy ugynevezett szürke tanár emléke és arcza lebbent emlékembe. Vajha menél több ily független, erős magyar érzésű kiváló tanár, a milyen Hegedüs Pál tanár, tanítaná az ifjuságot a tudományokra, a hazai föld és a magyar faj szeretetére.

Szabad Hajdu.

NAPI HIREK.

Isteniszteletek.

Holnap vasárnap az ev. ref. templomokban a következő lelkészek végzik az isteniszteletet: Nagytemplomban: Kovács Zsigmond s. lelk. Kistemplomban: Biró János s. lelk. Ujtemplomban: K. Tóth Kálmán lelk. Ispotálytemplomban: Csighy Andor s. lelk. Szegényházban: Hajdu Zsigmond püsp. titkár.

Az ágost. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor Smid István segédlelkész tart isteniszteletet.

Presbiteri gyűlés.

A debreczeni ev. ref. egyház 1901. é. unius hó 9-én, vasárnap, délelőtt 10 órakor az egyház tanácstermében presbyteri gyűlést tart Kiss Áron, ev. ref. püspök, lel. készelnök, Simonffy Imre kir. tanácsos, főgondnok elnökletével. Targysorozat: 1. Jentés arról, hogy a f. évi ápril hó 28 és május 5 napján tartott presbyteri gyűlések jegyzőkönyvei május hó 4 és 6 napjain hitelesítették. 2. Főtiszt. püspök f. évi 1073. sz. nagy. esperes ur f. évi 358 sz. körlevele az egyházkerület tavaszi közgyűlésének május 29-én és következő napokon tartása tárgyában. 3. Szabó Bertalan segédlelkész 72 sz. levele Sz. Szabó László vallástani igazolványának megküldése tárgyában. 4. Szinay Gyula gazd. biz. elnök jelentése az 1899 és 1901. évi adóhatárlékoknak behajtás végett a városi tanácshoz átvétele tárgyában. 5. A f. leányiskolai igazgatótanács f. évi 548. sz. alatt kelt végzése a tanítónőképző létesítése céljából egy tanító javadalmazására megajánlott 2000 korona folyóvá tétele tárgyában. 6. A f. leányiskola igazgatótanácsának f. évi 528. sz. alatt kelt végzése a tanítónőképző létesítésénél előállott tűzifaszükséglet tárgyában. 7. A gazd. bizottság f. évi 571. sz. végzése 150 holdas majorsági földnek 12 évre haszonbérbe adása tárgyában. 8. Az egyházjegyei közalapbizottság jknyve az 1900. évi közalapi számadás megvizsgálása és a törlések tárgyában. 9. A pénztári hivatal jelentése Jambor Zsuzsanna özv. Piros Józsefné alapítványa és Kovács József nevén álló pénztár tárgyában. 10. A pénztári hiv. jelentése Simonffy Imre kir. tanácsos főgondnok adománya tárgyában. 11. Jenev Miklós aljegyző kérvénye jun. 8-tól 20 napra terjedő szabadságidő engedélyezése iránt. 12. A számvevő betérjeszti az 1902. évre szükséges bor-, fa-, lakberilötmények kimutatását. 13. Kubai Alajosné kérvénye nehaj Tóth Lajos tanító temetési költségének kiutalványozása iránt. 14. A gaze bizottság f. évi 592. sz. végzése az urasztali felszerelések új leltárának betérjesztésével. 15. Az árvaügyi bizottság ad 256/1901. sz. végzése az árvatartó pénztár 1900. évi forgalmi és vagyoni mérlegének és az 1901. évi költségelőirányzatnak betérjesztésével. 16. Az árvaügyi bizottság f. évi 294. sz. végzés kapcsán betérjeszti az 1900. évről szóló évi jelentését. — 17. Az árvaügyi bizottság ad. 295/1901. sz. végzése kapcsán betérjeszti az 1900. évi árvaügyi nyilvántartó főkönyvet. 18. Az ispotályi vegyes bizottság f. évi 460. sz. végzése kapcsán betérjeszti az 1900. évi számadás a temetkezési pénztárról. 19. Az ispotályi vegyes bizottság f. évi 457. sz. végzésében kéri az ispotályi lelkészlakás ajtóinak és ablakainak fehérre festetése és egy új cselédszoba építésének elrendelését. 20. Az ispotályi vegyes bizottság f. évi 479. sz. végzése kapcsán betérjeszti a koldusápolói pénztár 1901. évi költségelőirányzatát és javasolja az intézeti orvos tiszteletdíjainak 400 koronára emelését. 21. Betérjesztik a vegyes küldöttség munkalatát az elemi iskolák fejlesztése tárgyában. — 22. Tóth János és társai csapókereti lakosok kérvénye a csapókereti hívek szükségére tekintettel örökös legátus rendszeresítése iránt. 23. Az ev. ref. tanítótétel kérvénye a bemutatott segélyegyleti alpszabály jóváhagyása és a kir. kormány megerősítése iránt. 24. A helybeli temetkezési intézet tulajdonosainak kérvénye szünidők alatt a temető ifjak számának emelése iránt. 25. A főt. egyh. kerület tavaszi közgyűlésének S5 sz. határozata Zalányi János gymn. tanár választása tárgyában.

A burok küldöttei Debreczenben.

Egy fiatal bur katonameger érkezt Budapestre. De Wett Jánosnak hívják, unokaöccse a hasonló nevű bur hadvezérnek, aki hősi csatákban okozott nagy vereségeket a szabadságot elnyomni akaró angol haderőnek. Mi magyarok ünnepélyesen fogadjuk a bur népnek küldötteit, bár nincs arra kilátás, hogy segíthessünk szabadságunknak szent ügyén. Lenyomja azt a durva erőszak, amint lenyomta egykor, az 1849-iki esztendőben a magyar szabadságot az egyesült osztrák és orosz erőszak. De ebből az alkalomból eszünkbe jut, hogy mikor a mi szabadságunk is elveszett, akkor szabadsághőseink odavitték igazságügyünket a nemzetek igazságügyének ítélőszéke elé. De azért elbukott a mi szabadságunk, a mi igazságunk. A méltatlanul kivégzett vértanuk emlékét nem lehet kitörölni históriánkól. Mintha a burok szabadságharczának történetében ezt a mi időszakunkat látnók megújulni. Eljönnek a bur hőök kegyelemért esedezni a művelt Európához. Nem adhatunk nekik mást, csak lelkesedésünk csókját, ölelését. Az Isten hozta közénk, hozzánk s lelkesülve merítsenek erőt szabadságért folytatott küzdelmeikben a mi nagy szeretetünk ből, a mely nagy szeretetnek a nyilvánításához és megpecsételéséhez a legmagyarabb Debreczen városának is hozzá kellene járulni. — Hisz a szabadsághősöknek minden időben tápláló háza volt Debreczen, hisz a bursabadságharczosok hit szerint is, mint protestánsok, — testvéreink nekünk. Helyénvaló volna tehát, ha Debreczen nem maradna ki a magyar nemzet ezen tüntetéséből a hősiessé vívott bursabadságharcz iránt. Helyénvaló volna tehát, ha a burküldötteket Debreczenbe is meghívnák az ősi collegium tanárikara vagy az egyleteink. A bur katonatisztek néhány napig Budapestten maradnak és a hírlapok értesülése szerint, ha meghívást, a vidéki magyar városokba is lerándulnak, hogy szentügyüket a magyarság ítélőszéke elé terjesszék. Nagyon derék, nagyon becsületes, nagyon Debreczenhez, a debreczeni polgársághoz illő dolog volna, ha a burok küldötteit a debreczeni független magyar polgárság üdvözlőné.

A debreczeni polgárság körében ez irányban már meg is indult a mozgalom s lapunk főszerkesztője Benedek János, ki ma Budapestre utazott a holnap nap folytán érintkezni fog a budapesti burbizottsággal a burok küldötteinek Debreczenbe jövele dolgában.

Hozza Isten őket — szabadságszerető, üldözött testvéreinket közibénk mielőbb. A zsarnoki elnyomás ellen küzdő szabadsághősök küldöttei mikor Debreczenbe, egyuttal h a z a jönnek.

Hortobágyi kiállítás.

A hortobágyi lókiállítást vasárnap délelőtt tartja meg a gazdasági egyesület. E körülményre felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

Negyven napig esik az eső.

Ma volt Medardus napja. A babona ezen naphoz fűzi, ha esővel köszönt be, akkor negyven napig esik az eső. Most azonban alighanem csávéba kerültek a jövendő-mondók, mert az eső még Medardus napja előtt való nap köszöntött be, így hát nem lehet mondani, hogy Medard hozta az esőt, így hát a negyven napos eső sem bizonyos. Azonban az idáig tartott esőzés felüldítette a kiszáradt szegény földet.

Országos kerékpárverseny.

A polgári kerékpáros egyesület e hó 23-án pályáján országos kerékpárversenyt rendez. Eddig is már nagyszámban jelentkeztek Budapestről, Váradról, Pécsről, Arad ról és Temesvárról. Az egyesület ma este a fogadtatas ügyében értekezletet tart a Dreher sörcsarnok helyiségében.

Egyszerűsítési bizottság.

A debreczeni egyszerűsítő bizottság ülésezett. Mire az országszerte javasolt egyszerűsítések összegezésére és kivitelére kerülne a sor, akkorra Szél Pilátus megbukik.

Hírek az anyakönyvi hivatalból.

A helybeli állami anyakönyvi hivatalnál a het folyamán házasságot kötöttek: Kraczer Antal — Balázs Erzsébet, Gerő Ábrahám — Fischer Szerena, Mogyorósi Győző — Bánóczi Mária, Pohl Géza — Nagy Margit, Zsák József — Fazekas Mária. Dr. Piróth András — Pruzsinszky Róza, Kanovics György — Sopronyi Katalin, Bágyi Gábor — Gaál Mária, Bodnár János — Szegedi Róza, Pásztor János — Szabó Julianna, Nargányi Antal — Kóczán Róza, Kovács Sándor — Gyalai Julianna, Sinay Lajos — özvegy Kapros Istvánné szül. Tritner Antonia, Braun Miksa — Reiner Flóra, Vásárhelyi Gyula — Nagy Emma. Összesen 15 pár. — Úgyanezen idő alatt a következő halálozási eseteket jelentették be: Marton Erzsébet 13 hónapos csecsemő angolkór, Gerga Lajos 15 hónapos csecsemő hurutos tüdőgyulladás, Sós Borbála 33 éves házi cseléd hűdéses elmezavar, Schultzi Antal 15 hónapos csecsemő görcsök, Szabó János 2 hónapos csecsemő Dyspepsia, — Gencsi Julianna 19 hónapos csecsemő angolkór, Kiss László 9 hónapos csecsemő hörghurut, Szabó Mihály 19 hónapos csecsemő hörghurut, Harmathy Irma 2 napos csecsemő veleszületett gyengeség, Török Bálint 29 éves napszámos tüdőgümőkór, Szalay József 36 éves vasuti málházó hűdéses elmezavar, Sándor Károly 5 éves gyermek merev göres, Takács Lajos 4 hónapos csecsemő görcsök, Csomós András kőműves segéd 22 éves tüdővész, Oláh Károly 6 hónapos csecsemő bélhurut, Glováczy Béla 6 hónapos csecsemő bélhurut, Rickl Ilona 14 éves leány agyhártyagyulladás, Kiss Julianna 3 éves gyermek csontszu, öv. Fodor Gáborné sz. Németh Julianna, Nagy Sára 90 éves szegényházi ápoló elagulás, Csonka György 3 hónapos csecsemő görcsök, Nagy (utónevet nem kapott) 3 órás csecsemő koraszülés, Józsa Lajos 4 hónapos csecsemő nyári hasmenés, Hegymegi Gáborné, sz. Balog Julianna 45 éves háztartásbeli tüdőgümőkór, Szentesi Julianna 4 hónapos csecsemő bélhurut, Rosenblüth Mór 67 éves koresmáros lágyékszerv, Szabó Julianna 2 hónapos csecsemő bélhurut, (Vége köv.)

Makó Lajos és a debreczeni színház.

Makó Lajos, mint művész, mint színházigazgató, kiemelkedő alakja a magyar színháznak. Mind művészi, mind igazgatói pályafutásán fényes sikerek fűződnek a nevéhez. — Nem afele Barnum-színházigazgató, reklam-mester, de mint igazgató is hivatása magaslatán áll, kitűnően szervezett társulata kiváló erőket egyesít, díszlet- és ruhatára is egyike a leggazdagabbaknak. Maga a tűzpróbát kiállott elsőrangú igazgató jelenleg a Temesvár Budai színházának az igazgatója, tehát örvedetes lehet a debreczeni színházlátogató közönségre, hogy — hir szerint — Makó direktor is pályázik a debreczeni színházért. Ő oly hivatott ember, a kinek kezébe bármely város nyugodtan teheti le színházát, színházát a vezetését.

Az Angyalházi csikóst agyonverték.

Szoboszlói levelezőnk írja: Bujdosó Sándor szoboszlói angyalházi számadó csikóst tegnap éjjel ösmeretlen tettesek angyalházon alvás közben hatan megtámadták s agyba-főbe verték, a nagy zajra a csikósbojtár is megjelent, de már akkor a gonosztevők elmenekültek. Bujdosó, ki a Hortobágyon is 16 évig volt számadó csikós, igen jóra való ember volt, s mint az orvosok mondják, megmaradásához nincs remény. A szoboszlói rendőrség erősen nyomozza a tetteseket.

Esküvő.

Rabács Márton 39. gy. e. főhadnagy ma d. e. esküdtött örökhűséget Wurmb Adélnak, lovag Wurmb Emil ny. 39. gy. e. ezredes kedves leányának.

Csereasznye ünnepély.

A nőegylet vasárnap a nagyerdőben „csereasznye ünnepélyt” rendez. Nagy az érdeklődés. Ha az eső el nem mossa, bizonyára szépen sikerül az ünnepély. Az ünnepélyen 3 zenekar fog játszani. A kis vasúton kijövő közönség már a kisvasuti kocsi-ban válthatja meg jegyét, a mely jegy látólag viselendő. Hogy a közönség a kiszolgáló ételek és italok árairól is tájékozást szerezhessen, közöljük az árakat: sonka 70 fillér, sajt 30 fill. 1 adag szalámi 59 fill., laczipecsenye 50 fill. 1/2 liter bor 50 fill. 1 pohár pezsgő 70 fill. 1 pohár sör 20 fill. fagyalt 40 fill. a mely árak azonban csak a nőegylet által felállított sátrakban érvényesek rá nem vonatkoznak a doboz pavillon vendéglősenek étlap áraira. A rendezőség kéri azokat, akik kocsin jönnek, hogy a menethez csatlakozva a virágcsatában vegyenek részt.

Megbicsaklott a gyorsvonat.

Kellemetlen meglepetésben részesültek ma reggel azok, a kik a 9 óras gyorsvonattal Budapestre akartak utazni. Szép számú utazni vágyó közönség várta a vonat érkezését, ez azonban késett, egyre jobban késett. Egy órai feszült várakozás után tudomására hozták aztán a t. publikumnak, hogy a gyorsvonat manuériájó Ér-Mihályfalva előtt felmondta a szolgálatot s a nagy késés miatt nem lesz Püspök-Ladányfalva csatlakozás. A családott közönség zugolódva váltotta vissza a gyorsvonati jegyeket s a Mármaros-Sziget-Püspök-Ladányi vonalrész utasai itthon cseppentek a Budapestre utazásból. Elég baj, hogy ilyenkor nem lehet intézkedni, egy olyan nagy állomás utasainak továbbszállításáról, mint a debreczeni.

A tanács és a Márkus előadások.

A városi tanács ma d. e. tartott ülésén tárgyalta Komjáthy kérelmét, mely sze-

rint a Márkus Emilia négy előadásra kér engedélyt. A tanács az előadásokat engedélyezte, valamint tejesítette a helyárok fel-emelését is. Az igazgató 25 % al óhajtja a helyárokat felemelni. A helyárok felemelését nem találjuk indokoltnak, de hisszük, hogy az igazgató meggondolja még s visz-szavonja annál inkább, mert az eddigi elő-jegyzések után itélve nem négy, de még két telt ház is aligha lesz. De ha rendes helyárok lesznek s a szelvény jegyek is érvényesek, akkor, — talán — de csak lesznek telt házak.

Nyilatkozat!

„Igazolom, hogy a magam családjánál, mint másoknál tett észleteim után a használatba hozott „Kristály” viz az emésztést nagyon elősegíti és mint hygienicus élvezeti viz, kitűnő.” Dr. Áldor Adolf, főorvos. Nagy-Károly, Szatmármegye.

TÁVIRATOK.**A király utazása.**

A „Debreczen” eredeti távirata.

Budapest, június 8.

A király szeptember 10-én Szlavoniába utazik. Villányig vasuton, onnan kocsin folytatja útját tovább.

A burok Budapesten.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, június 8.

Ma reggel nagy néptömeg gyűlt össze az Erzsébet szálló előtt, hol a burküldöttek szállva vannak, az ezrekre menő sokaság lelkesen eljenzett és látni akarta De Wett bur parancsnokot, ki az óvációkra megjelent lakásának erkélyén és kalapját lengetve mondott köszönetet.

A bur vendégek d. e. 10-kor Petőfi szobrához mentek, annak talapzatára állottak és holland nyelven lendületes beszédet tartottak: örülnek, hogy a szabadság lánglelkű dalnokának szobránál üdvözölhetik, a népükkel rokonszenvező magyarokat.

Ilyen lánglelkű szabadságvezér Krüger is, kiket majdan a történelem sok közös vonásokban fog egyesülve találni.

A szoborra koszorút tettek le, a melynek szalagján magyarul ez áll: „A szabadság lánglelkű dalnokának.” Folytonos ovációk között a Bazilikához, az új parlamenthez stb. délután Kossuth sirjához zarándokoltak.

A váci fegyház égése.

A „Debreczen” eredeti távirata.

Budapest, június 8.

Ma d. e. 10 órakor a váci fegyház kigyuladt, a tűz nagy méreteket öltött és csak óriási erőfeszítéssel tudták lokalizálni, az oltási munkánál egy tüzoltó oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy meghalt. A kár meghaladja a 100.000 koronát.

Beöthy—Kacziány-ügy.

A szenzációs zsarolási ügyből keletkezett hírlapi nyilatkozatok folytán Beöthy és Kacziány a Hazánk színi kritikusa között kardpárbaj volt, háromszor támadtak egymásra, de sértetlenek maradtak. Amire a párbajt beszüntették.

A debreczeni kollégiumi diákok az országos tornaversenyen.

Irta: Székely Árpád.

IV.

Délután újra kimentünk a versenyterre ugyanazon az uton. Még nagyobb számú közönség volt jelen s József főherceg is megjelent családjával együtt. Oly büszkén lépdeltünk el a főhercegi páholy előtt mintha kis királyok lettünk volna. A függeszkezből is jutalmat nyertünk, egy 2-dik díjat pedig határozottan elvitattak tőlünk, pedig mindenki látta, a ki odanézett, hogy Debreczen volt a 2-dik.

A mászóversenyek után a játékmérkőzések következtek. Mi a füles labdajátékot választottuk s az ország legerősebb füleslabdázó csapatával az eperjesi róm. kath. gimnásiuméval kerültünk össze. Tekintve azt hogy az eperjesiek a B. Atletikai Clubot is megverték 7 : 4 arányban, nem sokat biztunk győzelmükben. Az eperjesiekről csodadolgotkat hallottunk már előzetesen, de a játék alatt is volt alkalmunk tapasztalni, hogy furfangos egy csapat. Egész más módszer szerint játszottak, mert míg mi hajítottunk, addig ők csavartak. A játék a legelkeseredettebben folyt s hol az egyik párt, hol a másik párt volt előnyben. Ők ügyesebbek, ravaszabbak és gyakorlottabbak voltak, de a mi csapatunk határozottan erősebb volt.

Felőrai küzdelem után, mialatt sohase volt földön a labda 3 : 3 arányban állottak a küzdők s épen mikor a 4 goal akartuk hajítani lefűtölték a játékot. Az eperjesieknek nagyobb szégyen volt e fél győzelem mint akármilyen nagy vereség, ők magok ismerték el, Debreczen pedig elsősorban a füles labdázó város lett a kollégium utján. — A vége az lett, hogy ők is, mi is 10—10 bronz érmet nyertünk.

A játékversenye után következett a versenyek legünnepélyesebb része a díjkiosztás. A diszsátorban sok szép beszédet mondtak melyekről azonban mi csak a lapok utján értesültünk. Annyit azonban hallottunk, hogy Wlassics miniszter ur beszédjét e szókkal fejezte be:

„Most pedig fiuk kiáltások, hogy éljen a király!” a zenekar a Gotterhaltet zendítette rá. Ezkellett csak nekünk. Lett rá olyan dobolás, trombitálás, abezugolás és füttyölés, hogy a közönség még a fülét is bedugta, de azért megéljenzett bennünket a végen. Mikor pedig a zenekar elvégezte a senki által nem hallhatott muzsikálását, kalapjainkat a magasba dobálva, kiáltottuk: éljen a haza, éljen a király. A hazafias érzésnek oly szép megnyilatkozása volt ez, hogy alig maradt szem szárazon.

Napsütött jól megtermett fiuk voltak a szabadkaiak, csak az a kár, hogy bunyevácok és nem magyarok. A zászlót szép beszéd kíséretében maga Klotild főhercegnaszony nyújtotta át nekik, a szabadkai fiuk sorra megcsókolták. Majd az ezüst érmeiket nyújtották át nekik, mire a közönség határtalan éljenzése mellett elvovultak. Szomoruan állottunk helyünkön és busan kísértük szemünkkel a fehér zászló lobogását, a mikor csak bennünket szólítanak. — Lépjén elő a debreczeni ev. ref. főgym. 10-es csapata! volt a parancs s a mi fiaink az örömtől

elsápadva, majd kipirulva léptek a főhercegi sátor elé Klotild főhercegné személyesen nyújtotta át a szép ezüstérmeket (tehát nem bronz érmekeket, mint ahogy a lapok irták) és délczeg 10-es csapatunk szeretett tornatanárunkat Tóth Mihály urat vállaira kapva, rohant vissza a helyére a közönség riadó éljenci között. — Utánunk jöttek a patakiak, kik bronzérmekeket kaptak és utánuk egy két kollégium, a többiek csak postán kapják meg az oklevelet. A kollégium csapata tehát minden erőlködés és svindlítés nélkül 23 érmet hozott haza s hazahozhatta volna a zászlót is, ha egy keveset jobban bizik erejében.

A verseny befejezése után, a mi időt még Budapestén töltöttünk, a látóvalok nézésére fordítottuk. A Népszínházban Blahánának tapsoltunk. A „Pros bugyelláris” Török Zsófiát játszotta. A Margit-szigeten is kellemes délutánt töltött a debreczeni délczeg diáksereg... Majd estét érven — trombitaharsogás mellett vonultunk ki a pályaudvarra. Az ablakokból száz és száz kedves leány lebegtetta a zsebkendőket felénk...

A visszajövetel mivel éjszaka történt, nem sok érdekességgel bír, ha csak avval nem, hogy míg a többi kollégiumok, mint Szathmár, Nyiregyháza, Nagy-Károly, M-Sziget stb. mind harmadosztályon jöttek, addig mi a másodosztályon uraskodtunk. — Azt mondogattuk az irigykedőknek, akik 2-dik díjjal jönnek haza: megérdemlik, hogy második osztályon üljenek.

Tekintettel az alvó városra nem akarunk lármával bevonulni, pedig úgy határoztuk el, hogy ha nappal érkezünk vissza úgy az egész városban keresztül azt fogjuk dalolni, amit már Pesten is sokszor eladnoltunk:

Megmutattuk mi az egész világnak
Nincs párja a debreczeni diáknak.

Nyitlter.

Gróf Schönborn-Buchheim Ervin beregm uradalomból.

Dr. Kétly, dr. Bókay, dr. Widerhoffer

tanár urak és számos orvosi tekintélyek elismerő nyilatkozatai alapján kitűnő sikerrel ajánlatik

a Szolyvai gyógyforrás

köszvény, hólyag és vizeleti szervek bajainál, vesebajoknál, cukorbetegség, hangyhómok, epekő, a torok és tüdőszervek bántalmainál, étvégylanság és gyomor betegedsnél.

Kitűnő asztali víz.

Kapható minden ásványvizkereskedésben.

Az egészség általános jólétére még mindig kevéssé ismert szer rendkívüli gyógyhatásáról a következő köszönő levél ad bizonyosságot:

Bizonyítvány. Alólírott köszönetet mond Franz Wilhelm gyógyszerésznek Neunkirchen Bécs mellett, az 1900. jan. 22-én rendelt és postán megküldött **Wilhelm-féle anthiarthistikus anthirheumatikus vértisztító theáért.** E thea teljes hatással volt, mielőtt fele elhasználtatott volna, 8 nap alatt a lábban és a bal csipőben érzett rettenetes rheuma fájdalmakat, melyek már közel 3 hónapja tartottak és álmatlan éjszakákat okoztak s minden orvos szerrel dacolnak enyhítette, úgy hogy az agyat elhagyhattam s a házi teendők elvégzését ismét megkezdhettem. Ajánlom mindenkinek, kik ezen bajban szenvednek, tegyenek kísérletet a Franz Wilhelm Neunkircheneri gyógyszerész vértisztító theájával.

Teljes tisztelettel **Barb. Huber** „zum Rössli.“
Aesch-Nestenbach, Kanton Zürich Schweiz 1900,
Február 10. 5.

Önkéntes árverés.

Néh. Dobray István és neje Kovács Zsuzsanna hagyatékához tartozó csapó-utcai 5 sorszámú ház a f. é. július hó 13-ik napján, d. n. 3 órakor a debreczeni kir. tvszék árverési termében önkéntes bírói árverése 1 eladatni fog.

Az árverési feltételek dr. Nagy Lajos végrendeleti végrehajtónál (Egyházter 15 sz. a) megtekinthetők.

IDEGBETEGEKNEK

nagyon ajánlható a már 15 év óta orvostanárok, gyakorló orvosok s a nagy közönség legszélesebb köreiből előnyösen használt gyógymód, mely csak külső mosásból áll, ártalmatlan, olesó és meglepő hatása.

Az érdeklődők kérjék **Weissmann Román** már 26-ik kiadásban megjelent **ismertető füzetjét**, kapható **Dr. Rothschnek V. Emil** gyógyszerésztárában Debreczenben díjmentesen

826—1901. v. k sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 4164/6—1900 sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Grünbaum R. bej. kereskedő cég részére Scherz és Krámer depr. czégtől 191 kor. 24 fill. tőke, ennek 1900. évi február hó 20 tól számítandó 5% kamatai és eddig összesen 200 kor. 28 fillér perköltség erejéig 1901. évi január 26-án bíróilag felülfoglalt és 2448 kor. 50 fillérre becsült üzleti felszerelvények, gazdasági gépek, malomkövek és egyéb tárgyakból álló ingóságok **1901. é. jun. 13-án d. e. 10 órakor** kezdetét veendő és Piacz-utcán 75 sz. a. s tolytatva Piacz-utcán 60 sz. háznál, J. Amster bécsi czég 562 k. 40 fill. tőke, ennek 1900. okt. 5 től járó 6% kamatai és 73 k. 76 fill. költség, továbbá Félegyházi János 116 k. 32 fill. tökekövetelése és jár. végre Rosenberg Albert özv. és fia czégnek 694 k. 2 fill. tőke, ennek 1900. okt. 15-től járó 5% kam. és 128 k. 60 fill. költségkövetelése kielégítése végett és egyidejűleg megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni. Debreczen, 1901. máj. 25-én.

Török Péter bírói kiküldött.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a hires „Hajduságpedró“ használata által. Egy doboz 40 fillér. Kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerésztárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Müköszörüs és késes

üzletemet május 1-től Simonffy-utca 2. sz. házba helyeztem át. Elfogadok szakmámba vágó bármely munkát **gyors, pontos és jutányos ár** melletti elkészítésre.

HANDLOVITS ISTVÁN.

Női bicikli eladó. Bővebb értesítés László Albert könyvkereskedésében,

Hazai gyártmány!

A világ legjobb fénymáza.

Az egész világon ez ideig gyártottakat felülmúlja a **Hiesz A.-féle** legfinomabb pámaolajjal készített **fénymáz**, mely a gyors fényesedésen kívül nemcsak tartós és szép bogár fekete színt ad, de nagymennyiségű olajtartalmánál fogva puhítja a bőrt és ez által megóvja a törés és repedés ellen.

Ugyisintén sárga cipőnek való **crém** minden színben, a legjobb anyagból, akármennyi ideig áll is fedetlen, nem szárad meg, tulajdonsága ugyanaz, a mi a fénymázé.

Jótállással.

Kapható minden jobb fűszer, bőr és cipő üzletben.

Nagybani megrendelés

Jánossy Bélánál

V. Petőfi-tér 12.

féle fénymáz és sárga cipő krém

nagy olaj tartalmánál fogva puhítja a bőrt.

Orfári megakarítás lábbeliben, mert a Hiesz A.-

Több száz kiváló orvos ajánlja:

Szt. Lukácsfürdői hegyiforrás

Legyen mindennapi italod!

Kapható minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben.

A Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.
egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 30 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvénynél, csúznál és meghűtéséknél.
Irtés. Silányabb utánzatok miatt bevasárláskor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony“ védjegyre és a „Richter“ czégjegyzésre.
80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban ugyiszólvan minden gyógyszerésztárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapestben.
Richter F. Ad. és tarsa,
csász. és kir. udvari szállítók,
Rudolstadt.

A női szépség elérésére, tökéletesítésére és fenntartására legkitűnőbb és legbiztosabb a

FÖLDES-féle
MARGIT-KRÉM

mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan és zsirmentes.

Törvényesen védve.

Ezen világhírű arczkenőcs pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtkát (Mitesser) és minden másbőr bajt. Kisimítja a ráncokat, redőket, himlő helyeket és az arczot fehérré, simává és üdévé varázsolja.

Legkitűnőbb óvszer a nap és szél befolyása ellen.

Ára: kis tégely 50 kr., nagy tégely 1 frt. Margit-hőlgypor 60 kr. Margit szappan 35 kr. Margit fogpép (Zahn pasta) 50 kr. Margit arcvíz 50 kr.

Utánzatoktól óvakodjunk!
Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

Földes Kelemen gyógyszerész. Arad.

Kapható minden gyógyszertárban, drognériában és illatszer kereskedésben.

Főraktár Debreczenben: Szítez Ferencz, Tamássy K.-né. Füleki Pál, Tóth Béla, Balázs Ödön, Rotschnek V. E., Mihalovits I., Muraközy László gyógyszer-táraiban.

Alólirott, magyaráti szőlőjének természetét kismértékben is (1/2 hektolitertől feljebb) az alanti áron árúsítja:

1898-iki szemelt hektoliterenként 80 kor
1889-iki " 45 „
1900-iki " 50 „

Kivánatra mintával szívesen szolgál

Bejczy Árpád
áll. szakiskolai tanár Aradon.

Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy az ebesei pusztámon levő

ártézi forrás viz

melyet a budapesti bakteriológiai és helyi vegyisérleti intézet, valamint dr. Szilágyi Gyula fővárosi törvényszéki vegyész által megvizsgáltattam, **kitűnő forrás viznek** nyilvánítottam.

Ezen vizsgálatok alapján a forrás vizet — **szénsavval telítve** — forgalomba hozom, hogy a t. közönség **egészséges és olcsó** italhoz jusson.

Az üvegek szab. pléh-szalaggal vannak ellátva, minden fűszer üzletben kaphatók.

Kérem, hogy vizemnek jószágáról meggyőződni s azt pártolni sziveskedjenek.

Tisztelettel

VECSEY ZOLTÁN

Ebesei ártézi forrás viz vállalata.

Főraktár: **DEBRECZEN, Piacz-u. 7. sz.**

Czimeket

közöl ajánlatok megtevésére, az összes országokban létező bármely foglalkozáshoz tartozó egyénekről a nemzetközi czimiroda

Josef Rosenzweig & Söhne Bécs I.
Bäckerstrasse 3. Interurb. Telef. 8155.
Prosp. ingyen.

Előnyösen ismert

kitűnő gyártmányu
stiriai lódent

divat kelméket; fekete és kék kelméket tartós minőségben, férfi öltönyökre szállít

Kastner és Öhler cég
posztó osztálya, Grác.

Minták bérmentve. Magyar levelezés.

Sok pénzt

1000 koronáig havonta kereshetnek (esetleg mellékeresetként) szolid, becsületes uton bármily társadalmi állásu emberek

Bővebb értesítést ad „Reell 149” sz. alatt a hirdetési iroda **E. Kristoffik Insbruck Postfach 36.**

Thurzó füred
házilag kezelt

KLIMATIKUS GYÓGYHELY.

Hidegvizgyógyfürdő.

Szepes megye déli részén fekszik 572 méter a tenger színe fölött, pompás nagyterjedelmű és fenyveserdő közepette. — Kitűnő forrás viz. Állandó fürdőorvos. **dr. Szemere Béla.**

Évad május 15-étől szeptember végéig.
Vasúti állomás: **Gölnitzbánya-Thurzófüred.** Posta- és távirat-állomás. — Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos:

Menesdorfer Károly, Gölnitzbánya (Szepes m.)

Van szerencsém a n. é. gazdaközönséget tudatni, hogy házamnál, **Hatvan-utca 65 sz. a.**

gazdasági faeszközök üzletet nyitottam.

Ajánlok: Kész kerekek, szekér-oldal, gereblye, favilla, falapát, szekér-kas, kosarak, gyékényeket stb. a legjutányosabb áron mellett.

Tisztelettel

Csengeri Ignác.

A »borszéki borv. z.“ a savanyuvizek királya.

Borszék gyógyfürdőn
(900 m. magasságban. Erdély, Csikmegye.)

A fürdőidény június 15-től szeptember 15-ig tart.

Gyógytényezők: Hűs, ózondus levegő. Kitűnő különböző vegyi összetételű mesés gazdag borvíz források, köztük a világhírű „Borszéki főkút“, a savanyuvizek királya, az erős vasas Kossuth-kuti, a páratlan József főherceg-kuti s a gyomor bajosok nélkülözhetlen itala: a Boldizsár-kuti stb.

Szénsavas hideg tükör fürdők, a világon egyedül álló Lebegő, Sáros, Lázár, O-Sáros.

Ujjonnan berendezett szénsavas, meleg pezsgő fürdők, lápsós, fenyő fürdők, hidegvíz gyógyintézet, massage és villamosítás.

Szállodákban és külön álló villákban 600-nál több szoba áll rendelkezésre. A fürdő helynek 30 km. meghaladó jól gondozott sétánya van. A fenyvesek rengetegei között közeli és távoli, gyönyörűbbnél gyönyörűbb vidékekre kiránduló helyek. Posta, távirat, csendőrség, fürdő orvos van.

Naponta cigányzene.

Közlekedés: Sz.-Régenig, Madéfalvaig vasuton. Szász-Régentől naponta gyorskocsi járat, váltott lovakkal. Gyorskocsira előjegyezhetni **Miklós Görögnél Sz.-Régen.**

Felvilágosítással, prospektussal (több nyelven), árjegyzékkel díjmentesen készséggel szolgál **az igazgatóság.**

A borszéki borvíz megrendelhető: **Igazgatóság, Borszék.**

Kapható mindenütt. Debreczenben: **Gsanak J. Szabó Zs. Gerey F. Mloda. Fegyverházy és Koncsok G.** utrak üzletében

Hirdetmény.

A városi szegényház tagjai részére 50 pár férfi és 50 pár női csizma biztosítása válván szükségessé, e végből **f. évi június hó 21-én, d. e. 10 órakor** a városház 16 sz. (emeleti) szobájában nyilvános szóbeli árlejtés tartatik, kikiáltási ár 900 — kilencszáz korona, melynek 5 százaléka, vagyis 45 korona az árlejtés alkalmával alantírt kiküldött kezeihez leteendő.

A minta csizmak vagy a szegényház igazgatójánál, vagy a városház 18 sz. emeleti szobájában megtekinthetők.

A városi tanács fentartja magának a jogot, hogy a tett ajánlatok között szabadon választ asszon.

Oláh Károly s. k.
tanácsnok.

Hirdetmény.

A debreczeni függetlenségi kör 25 évi fentállásának emlékére

diszszáslót készített,

felkéretnek e szakmával foglalkozó kereskedők és iparosok hogy mintával ellátott rajz és költségvetésüket e **hó 30-ik napjáig** a zászlókészítő bizottság elnökségehez (Függetlenségi kör helyisége) beadni sziveskedjenek.

Feltételek:

1., a nemzeti színű zászló kétszeres oldalának tiszta habos selyemből és mind egyik oldalának király, iros, fehér, és füzöld színű egyszövésű s így varrás nélkül 1 m. 50 c. hosszú és 1 méter 20 czm. szélességű anyagból kell készülnie.

2., a zászlónak egyik oldala aranyhimmesü Magyarország czimerével, e körül „debreczeni függetlenségi kör 1876” — másik oldala pedig „25 évi fennállásának emlékére 1901” aranyhimmesü felirással — széle pedig arany rojttal és arany bojjtal látandó el.

3., készítendő egy szétszedhető diófa zászlórud. tűzbe aranyozott lándzsával ellátva; zászlótartó öv lack bőrből, továbbá:

4., egy fenyőfa szekrény, melyben a zászló összes tartozékaival együtt elhelyezhető és egy viaszos vászontok a zászló részére.

Vállalkozó tartozik a fentieket, megbízásától számított két hó alatt elkészíteni s az elnökséghez eljuttatni.

Kelt Debreczen, 1901. június 2-án.

Nagy János,
elnök.

Dr. Kocsár Gábor,
titkár.

Jencs-féle

Narancsvirág-Crème.

Teljesen ártalmatlan és biztos szer szeplő, pattanások, májfoltok, bőrtarka (Mitesser) és más bőrfoltok ellen. Megóvja a bőrt a megrepedéstől; megszünteti az arc és kéz vörösségét. Rendesen használva, a ránczos arczbőrt simává, üdévé teszi.

Zsíros anyagot nem tartalmazván, nem idézi elő az arczbőr fényességét. **Ára 1 korona.**
A hozzávaló **Narancsvirág Poudre** doboza **1 korona.** Kapható:

Jencs Vilmos
„Szt. János” gyógyszerárban
Budapest, II., Széna-tér.
Főraktár: Dr. EGGER „Nádor” gyógyszerár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

MEGHIVO

a debreczen-füzesabony-ohat-polgári h. é. vasut r. társ.-nak
1901. é. jun. hó 22-én (szombaton) d. u. 2 órakor

Debreczenben, a városház tanácstermében tartandó
rendes közgyűlésére.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése a lefolyt 1900. üzletévről.
2. Az 1900. évi mérleg végleges megállapítása és határozat a tiszta nyereség hová fordítása iránt.
3. Határozat az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása iránt.
4. Az igazgatóság és felügyelő bizottság megválasztása 3 évre.
5. Az igazgatóság és felügyelő bizottság tiszteletdíjának megállapítása 1 évre.
6. Határozat a tartalékalapból illetéktelenül kivett 375 db. elsőbbségi részvény értékére nézve esetleg megindítandó per ügyében.

Debreczenben, 1901. jun. 4-én.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból: Azon részvényesek, a kik szavazati jogukat gyakorolni kívánják, kötelesek részvényeiket a le nem járt szelvényekkel legkésőbb a közgyűlés megtartása előtt 8 nappal Budapestben, a budapesti bankgyesület r. társ.-nál (V. Fűrdő-u. 1.) letenni. Az államkincstár, valamint Hajdu és Hevesmegye, ugyszint az egri főkáptalan ezen kötelezettség alól fel van mentve. Minden betett részvény egy szavazatra jogosít.

FERNOLENDT

Cipőkenőcs, a legjobb fénymáz a világon, gyorsan koromfekete színt ad és a bőrt tartóssá teszi.

Alapított 1832.

Mindenütt kapható

Gyári raktár:

Wien, I., Schulerstrasse Nr. 31.

ELŐPATAK

gyógyfürdőn,

melynek több kiállításon kitüntetett gyógyvize Európa legjelebb balneológusai által a világ legelső égvényes, vasas savanyuvizének jelentetett ki:

az évad május hó 15-étől szeptember hó végéig tart.

Ez ásványvizek különösen a következő betegségben bizonyultak be biztos hatásuaknak: a gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorégés s a tulságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor és bélzabában, altesti vérbőségben, vérpangásban, aranyérben, rásttkór és kedélykórban, idegbajokban, máj- és lépdaganaatokban, az epe kivezető csöveinek hurutos bántalmaiban, sárgaságban, epekövekben, fejlődési sápkórban s az ezen alapuló hószam zavarokban és különösen vérszegénységi állapotokban, a vesék és húgyhólyag hurutos bántalmaiban, kezdődő húgy és fővénykő lerakódás, s húgykőképződéseknél, a méh idült tömölüléseinek, dagainál, fehér folyásban, a nemi részek gyengeségeiben, angol kórban, köszvény- és csuszajokban.

Az ásványviz használataival kapcsolatosan újonnan berendezett **meleg- és hideg ásványviz fürdők, hidegvizgyógymód, massage** áll az azt igénylők rendelkezésére.

Van **orvos gyógytár, távirda, posta, 600 szoba** áll a közönség rendelkezésére napi ár 1 k. 60 f.-tól feljebb, szobák árai május 15-étől július 1-éig és augusztus 15-étől szeptember 15-ig 30 o/o-al olcsóbbak. Van 5 vendéglő, melyekben nagyon jutányosan étkezhetni.

Szórakozásul vannak **parkok, erdei fenyves sétányok, olvasó, zongora- és társalgó termek, Lawn-tennis, tornászati, csolnakázó tó, színház, hangversenyek, bálók s kirándulások;** ugyszintén egy elsőrendű **czigányzenekar.** **Vagyontalan betegek hatósági ajánlat mellett ingyen lakásban és gyógydíjmentességben részesülnek.**

A bármily irányból jövő gyógyvendégek a földvári vasut állomáson szállanak ki, honnan az 1 óra távolra eső Előpatakra magán- és társas kocsik szállítják a gyógyvendégeket.

Minden megkeresésre utasítást és felvilágosítást készséggel ad Előpata, 1901. év május hó.

A fürdőigazgatóság.